

Borgingsysteem CONO Kaasmakers

Protocol 2024

Voorwoord

CONO Kaasmakers bestaat al meer dan honderd jaar en heeft altijd op een bewuste manier kaas gemaakt. We willen de lekkerste kaas maken voor consumenten die waarde hechten aan verantwoord produceren en willen genieten van smaak én herkomst. We zijn niet meegegaan in de trend van sneller en goedkoper kaas maken, omdat daarmee smaakvervlakking op de loer ligt. Daarom maken wij nog kaas op de traditionele, langzame manier met respect voor de bereiding en met ambachtelijke elementen, óók in de nieuwe kaasmakerij. Wat goed is, kost nu eenmaal tijd en moeite. De lekkerste kaas maken kan alleen als de kwaliteit en voedselveiligheid van de melk die onze melkveehouders produceren van het hoogste niveau is.

De kwalitatief hoogwaardige melk van onze CONO-veeouders wordt door onze kaasmakers verwerkt tot die unieke CONO-kaas. Kaas die zich onderscheidt door smaak, kwaliteit en smedigheid. Ook de productie en veredeling van onze kaas is aan eisen gebonden, zodat de kwaliteit en voedselveiligheid in de keten van koe tot kaas zijn geborgd.

De voorwaarden om de melkkwaliteit op de CONO-melkveebedrijven te borgen, zijn vastgelegd in het CONO-borgingssysteem protocol 2024.

Zo werken we samen, veehouders en kaasmakers, aan onze unieke kaas!

CONO Kaasmakers

Inhoudsopgave

	Pagina
Module 1	6
1.1	6
1.2	6
1.3	6
1.4	6
1.5	6
Module 2	7
2.1	7
2.2	7
2.3	8
2.4	8
2.5	8
2.6	9
2.7	10
Module 3	11
3.1	11
3.2	13
Module 4	14
4.1	14
4.2	14
4.3	14
4.4	15
Module 5	16
5.1	16
5.2	16
5.3	17
5.4	17
5.5	18
5.6	18
5.7	18
5.8	19
5.9	19
5.10	20
5.11	20
5.12	20
5.13	20
Module 6	21
6.1	21
6.2	21
6.3	21
6.4	21
Module 7	22
7.1	22
7.2	23
7.3	23
7.4	24
7.5	24
Bijlage 1: Niveau-indeling Salmonella tankmelk	25

Indeling normen

De normen binnen het Borgingssysteem CONO Kaasmakers zijn te herleiden naar verschillende bronnen. Om hier inzicht in te geven is per norm vermeld op welke bron deze gebaseerd is. Het is mogelijk dat een norm gebaseerd is op meerdere bronnen. In dat geval ziet u meerdere icoontjes bij de betreffende norm.

In onderstaande tabel staan de verschillende bronnen benoemd en op welke wijze dit per norm wordt weergegeven.

Bron

De Nederlandse overheid houdt toezicht op de productveiligheid en -verwerking bij ontvangers van Boerderijmelk in Nederland. Dit toezicht is gebaseerd op nationale en Europese wetgeving. In de Nederlandse zuivelsector worden deze inspecties voornamelijk uitgevoerd door het Controle Orgaan Kwaliteits Zaken (COKZ) onder verantwoordelijkheid van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Bij deze controle dient de ontvanger van Boerderijmelk aan te tonen dat melk, afkomstig van de boerderij, voldoet aan de criteria van de hygiëne verordeningen. Het betreft o.a. de volgende EU-verordeningen: Vo 178/2002, Vo 852/2004, Vo 853/2004, Vo 854/2004.

Naast het toezicht door het COKZ bij de ontvangers van Boerderijmelk zijn ook normen in het handboek Borgingssysteem CONO Kaasmakers opgenomen die gebaseerd zijn op Nederlandse wet- en regelgeving waar NVWA toezicht op houdt. Het betreft bijvoorbeeld normen rondom voorschrijven en gebruik van diergeneesmiddelen en huisvesting van zieke dieren. De grondslag voor deze normen zijn te vinden in o.a. het besluit en regeling houders van dieren, besluit en regeling diergeneeskundigen, etc.

Sectoreisen kennen verschillende achtergronden. Een sectoreis kan zijn opgenomen om problemen in de productie te voorkomen (bijvoorbeeld smaakafwijkingen). Een sectoreis kan echter ook zijn opgenomen omdat het een belangrijk onderwerp is voor de Nederlands zuivelsector om aantoonbaar te maken hoe de Nederlandse melkveehouderij op een bepaald onderdeel presteert, bijvoorbeeld 'DierDagDoseringsen' in het kader van antibioticareductie.

Voor verduurzaming van de melkveehouderij is veel aandacht. Hiervoor zijn en worden vele initiatieven ontwikkeld. In deze verduurzaming speelt u als veehouder een belangrijke rol. Binnen de Duurzame Zuivelketen zijn doelstellingen geformuleerd in het kader van verduurzaming.

Module 1 Bedrijf

Het gehele bedrijf heeft een ordelijke en nette uitstraling. Er worden maatregelen getroffen zodat bezoekers van het bedrijf zonder risico zich over het bedrijf kunnen bewegen. Door actief bezig te zijn met ongediertebestrijding wordt het risico op verspreiding van dierziekten zoveel als mogelijk geminimaliseerd. Er wordt verantwoord omgegaan met gevaarlijke stoffen zodat er geen gevaarlijke situaties ontstaan voor mens, dier of product.

1.1 Algemene bedrijfshygiëne

1.1.1 Het gehele bedrijf (inclusief erf) is ordelijk en schoon.

1.1.2 De toegangsweg voor de RMO is goed bereikbaar en schoon.

1.1.3 Voor bezoekers die bedrijfsmatig gebouwen betreden waar rundvee is gehuisvest, zijn de volgende zaken gebruiksklaar aanwezig en worden deze zaken toegepast:

- schone bedrijfskleding;
- dicht en schoon schoeisel.

Bedrijfskleding hangt op een locatie die benaderd kan worden zonder dat eerst ruimten moeten worden betreden waar vee is gehuisvest, of waar voer is opgeslagen.

1.1.4 Een ontsmettingsmogelijkheid voor schoeisel is aanwezig. Deze wordt toegepast in het geval van calamiteiten (bijv. uitbreken van veewetziekten).

1.2 Ongediertebestrijding

1.2.1 Op het gehele bedrijf wordt overlast van ongedierte voorkomen.

1.2.2 Ongediertebestrijdingsmiddelen worden opgeslagen en gebruikt conform het etiket en zonder gevaar voor de veiligheid van melk, voer en vee.

1.2.3 Alleen in de EU of NL toegelaten ongediertebestrijdingsmiddelen worden gebruikt.

1.3 Gewasbeschermingsmiddelen

1.3.1 Gewasbeschermingsmiddelen worden opgeslagen en gebruikt conform het etiket en zonder gevaar voor de veiligheid van melk, voer en vee.

1.3.2 Alleen in de EU of NL toegelaten gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

1.3.3 De op het etiket vermelde wachttijd wordt aangehouden.

1.4 Mest, afval en gevaarlijke stoffen

1.4.1 Mest, afval en gevaarlijke stoffen worden zodanig opgeslagen, gebruikt en verwijderd dat zij geen gevaar vormen voor de diervoeders, de melkwinning, de bewaring van melk en het vee.

1.4.2 Kadavers worden afgedekt zodat ze niet zichtbaar en toegankelijk zijn voor passanten, honden, vogels, knaagdieren, etc. Daarnaast dient de (tijdelijke) opslag van kadavers zodanig te zijn dat ze geen risico vormen voor de aanwezige levende dieren op het bedrijf.

1.5 Bodembedekking/strooiselateriaal

1.5.1 Het gebruik van compost of voorafgaand aan de toepassing gecomposteerd materiaal als boxvulling/strooisel of stalbodembedekkingsmateriaal is niet toegestaan.

Module 2 Diergeneesmiddelen

Op het melkveebedrijf wordt verantwoord en transparant omgegaan met diergeneesmiddelen. Het is volledig transparant welke middelen zijn voorgeschreven door de Geborgde Rundveedierenarts (zie ook 3.1.2) en bij welke dieren middelen zijn toegediend. Er wordt alleen gebruik gemaakt van toegestane middelen voor het behandelen van rundvee. Onnodig of verkeerd gebruik kan leiden tot risicovolle situaties op het gebied van diergezondheid of resistentievorming.

2.1 Aankoop

- 2.1.1 Bij gebruik van diergeneesmiddelen zijn op het veehouderijbedrijf aankoopnota's of logboekformulieren aanwezig (minimaal van de laatste 3 maanden) met daarop alle geleverde diergeneesmiddelen.
- 2.1.2 Nota's of logboekformulieren van voorgeschreven diergeneesmiddelen zijn:
- gespecificeerd naar diersoort;
  - middelen met wachttermijn;
  - middelen die op specifiek recept door de Geborgde Rundveedierenarts zijn voorgeschreven.
- 2.1.3 Van ieder geleverd diergeneesmiddel is ten minste het volgende vastgelegd:
- de datum van de levering;
  - de naam en/of het registratienummer van het middel;
  - de hoeveelheid;
  - de naam en het adres van de leverancier/Geborgde Rundveedierenarts;
  - de naam van de ontvanger;
  - de diersoort waarvoor het middel bestemd is.
- 2.1.4 UDD/UDA middelen voor toepassing bij het rundvee worden uitsluitend na diagnose door en op recept van de Geborgde Rundveedierenarts voorgeschreven en afgegeven aan de melkveehouder.
- 2.1.5 URA middelen worden uitsluitend na diagnose door en op recept van de Geborgde Rundveedierenarts voorgeschreven. Aankoop geschiedt uitsluitend bij de Geborgde Rundveedierenarts of erkende diergeneesmiddelenhandelaar.

2.2 Bewaren

- 2.2.1 Bewaring van alle diergeneesmiddelen gebeurt volgens het bewaarvoorschrift (etiket/bijsluiter) met inachtneming van houdbaarheid, de aanprikdatum wordt geregistreerd. Bewaring is ordelijk en schoon in een afsluitbare kast of koelkast. Zodanig dat overige zaken in de kast de diergeneesmiddelen niet kunnen beïnvloeden of bevuilen.
- 2.2.2 Op het bedrijf zijn alleen diergeneesmiddelen aanwezig met een REG NL, REG NL H, NL of EU registratie of van registratie vrijgestelde diergeneesmiddelen.
- 2.2.3 Op het bedrijf zijn geen verboden middelen (bijv. wettelijk niet toegelaten melkproductiestimulerende middelen of groeibevorderaars) en middelen zonder bovengenoemde registratie aanwezig.
- 2.2.4 Op het bedrijf zijn geen UDD-middelen aanwezig, uitgezonderd UDD-middelen, zijnde antibiotica, die op het bedrijfsbehandelplan zijn vermeld, of welke zijn voorgeschreven voor één behandeling na diagnose door de Geborgde Rundveedierenarts van het te behandelen dier.
- 2.2.5 Geregistreerde diergeneesmiddelen hebben zichtbaar een registratienummer op het etiket staan (REG NL, REG NL H, NL of EU).

- 2.2.6** UDD/UDA-middelen zijn voorzien van een etiket van de Geborgde Rundveedierenarts dat ten minste vermeldt:
- de naam en het adres van de praktijk;
  - de naam van de ontvanger;
  - de datum van afgifte.
- 2.2.7** URA-middelen zijn tevens voorzien van een etiket van de Geborgde Rundveedierenarts, erkende apotheek of erkende handelaar dat ten minste vermeldt:
- de naam en het adres van de praktijk, apotheek of handelaar;
  - de naam van de ontvanger;
  - de datum van afgifte.
- 2.3 Toepassen**
- 2.3.1** Materiaal dat wordt gebruikt om diergeneesmiddelen toe te dienen is schoon en verkeert in goede staat (spuiten, naalden, drenkflessen, dipbekers, etc.). Voor het toedienen van een diergeneesmiddel is de oppervlakte waar het wordt toegediend (spenen, huid, etc.) schoongemaakt.
- 2.3.2** Er worden uitsluitend diergeneesmiddelen voor rundvee toegepast.
- 2.3.3** Diergeneesmiddelen worden toegepast conform het actuele Bedrijfsbehandelplan welke is opgesteld door de Geborgde Rundveedierenarts, of volgens schriftelijke aanwijzingen van de Geborgde Rundveedierenarts.
- 2.3.4** Indien er sprake is van off-label-use (cascaderegeling), dan worden de middelen toegepast conform de schriftelijke verklaring van de Geborgde Rundveedierenarts.
- 2.3.5** Indien gebruik wordt gemaakt van dip- en spraymiddelen met een desinfecterende werking, dan dient het middel te zijn geregistreerd als biocide. Het gebruik van dip- en spraymiddelen geschiedt conform voorschrift.
- 2.4 Bedrijfsgezondheidsplan (BGP) en Bedrijfsbehandelplan (BBP)**
- 2.4.1** De veehouder laat een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsspecifiek behandelplan opstellen door de Geborgde Rundveedierenarts. Bij verandering van dierenarts wordt een nieuw BGP en BBP opgesteld. Het BGP en BBP is te allen tijde beschikbaar en de verzorger van het rundvee is aantoonbaar op de hoogte van de plannen.
- 2.4.2** Het BGP en BBP worden iedere 12 maanden geëvalueerd met de Geborgde Rundveedierenarts en indien nodig bijgesteld. Het meest actuele plan is niet ouder dan 12 maanden.
- 2.4.3** Het BGP en BBP worden minimaal 24 maanden bewaard. De periode tussen twee opeenvolgende BGP's en BBP's is niet langer dan 12 maanden.
- 2.5 Administratie van diergeneesmiddelen**
- 2.5.1** Op het veehouderijbedrijf is een sluitend administratiesysteem aanwezig van alle toegepaste diergeneesmiddelen.
- 2.5.2** De veehouder is vrij in de keuze van het systeem voor administratie diergeneesmiddelen, mits dit:
- gekoppeld kan worden aan de administratie van dierziekten (zie paragraaf 2.6);
  - altijd beschikbaar is;
  - ordelijk, volledig en leesbaar wordt bijgehouden;
  - altijd een sluitende voorraad heeft, van aankoop tot en met toepassing en/of verlies.

- 2.5.3** Het systeem voor administratie diergeneesmiddelen omvat ten minste:
- de afgelopen vijf jaar;
  - diergeneesmiddelen;
  - UDD-, UDA- en URA-middelen;
  - middelen met wachttermijn;
  - middelen die op specifiek recept door de geborgde rundveedierenarts zijn voorgeschreven;
  - alle behandelingen bij rundvee, met inbegrip van de behandelingen door de Geborgde Rundveedierenarts;
  - middelen voorgeschreven voor rundvee die zijn gebruikt bij andere diersoorten.
- 2.5.4** In de administratie diergeneesmiddelen zijn ten minste vastgelegd:
- de datum van behandeling;
  - het diernummer en/of de dier/groepssoort (bijvoorbeeld bij koppelbehandelingen);
  - de aandoening;
  - de naam of het registratienummer van het toegediende middel;
  - de toegediende hoeveelheid;
  - de werkelijk toegepaste wachttermijn bij het betreffende rund. Deze is minimaal gelijk aan de wachttermijn die op het middel is vermeld, of is voorgeschreven door de Geborgde Rundveedierenarts.
- 2.5.5** Indien sprake is van off-label-use (cascaderegeling), is een schriftelijke verklaring van de Geborgde Rundveedierenarts aanwezig voor het toepassen van deze middelen. In deze verklaring is minimaal opgenomen:
- de indicatie voor het gebruik van het diergeneesmiddel;
  - de duur van behandeling;
  - de datum van onderzoek;
  - de diergeneeskundige motivatie voor het gebruik van het diergeneesmiddel.
- 2.5.6** Dierdagdosering (DD/DJ) van het melkveebedrijf ligt onder de actiewaarde zoals is vastgesteld door de SDa. Bij een dierdagdosering die langdurig boven de actiewaarde ligt (langer dan 2 jaar achtereen) wordt de veehouder geïnformeerd over de voor hem geldende inspanningsverplichting. Er is actie nodig om het antibioticagebruik te verminderen.

De actiewaarde voor melkveebedrijven wordt vastgesteld door de Autoriteit Diergeneesmiddelen (SDa).
De actuele waarden zijn vermeld op de website van SDa: <http://autoriteitdiergeneesmiddelen.nl>.

2.6 Administratie dierziekten

- 2.6.1** Op het veehouderijbedrijf is een administratiesysteem aanwezig van het optreden van dierziekten bij rundvee op het bedrijf. De administratie voldoet aan de onderstaande criteria:
- omvat de afgelopen 5 jaar;
  - alle dierziekten worden genoteerd;
  - alle attentiedieren waarvan de melk niet mag worden geleverd, worden genoteerd;
  - eventuele verwerpers worden genoteerd (i.v.m. aandacht voor Brucellose);
  - kan gekoppeld worden aan de administratie van de gebruikte diergeneesmiddelen (zie ook paragraaf 2.4.1);
  - is altijd beschikbaar;
  - is ordelijk, volledig en leesbaar.

- 2.6.2** In de administratie dierziekten zijn ten minste vastgelegd:
- de datum van het optreden van de aandoening;
  - de naam en/of het koenummer van het betreffende dier;
  - de aandoening.
- 2.7 Markeren van dieren en separeren van melk**
- 2.7.1** In de melkstal of het tanklokaal is een duidelijk leesbare beschrijving aanwezig omtrent de vaste werkwijze die wordt gevolgd met betrekking tot ziek melkvee en melkvee dat is behandeld met een diergeneesmiddel met een wachttermijn.
- 2.7.2** De vaste werkwijze bevat ten minste een beschrijving van:
- de werkwijze om ziek en/of behandeld melkvee tijdens het melken goed te herkennen (wijze van markeren);
  - de werkwijze voor het apart houden van niet te leveren melk;
  - de werkwijze om te voorkomen dat resten van niet te leveren melk in de tank komen (bijv. naspoelen, betreffend melkvee als laatste melken);
  - de bestemming van niet te leveren melk;
  - in welk administratiesysteem de zieke dieren en de toegepaste diergeneesmiddelen zijn vermeld.
- 2.7.3 Uit te houden melk en biest**
- In de melkstal is een lijst aanwezig met daarop aangegeven van welke koeien de melk/biest gesepareerd moet worden. Melk/biest van deze dieren wordt niet geleverd. Op de lijst zijn minimaal vermeld:
- zieke koeien;
  - attentiedieren;
  - koeien die zijn behandeld met een middel met een wachttermijn*;
  - koeien waarvan de melk om andere redenen gesepareerd wordt;
  - vers afgekalfde koeien.
- *Melk van koeien die zijn behandeld met één of meer diergeneesmiddel(en) met een wachttermijn wordt gedurende de gehele wachttermijn niet geleverd en/of verwerkt. Hierbij worden minimaal de voorgeschreven wachttermijnen in acht genomen. In specifieke gevallen wordt in overleg met de Geborgde Rundveedierenarts, of wanneer dit blijkt uit een analyse van een melkmonster, een aangepaste wachttermijn aangehouden (bijvoorbeeld in geval van behandelen van ernstig zieke dieren of bij gebruik van een combinatie van middelen). In geval van een geautomatiseerde koeherkenning in de melkstal of een automatisch melksysteem worden de koenummers geprogrammeerd in het systeem, zodat de melk automatisch gesepareerd wordt.
- 2.7.4 Uithouden van biest**
- Biest van vers afgekalfde koeien wordt ten minste 3 dagen na afkalven uitgehouden.
- 2.7.5 Markeren van dieren**
- Dieren waarvan de melk/biest moet worden uitgehouden (zie 2.7.3), worden zichtbaar gemerkt. Dit geldt ook bij automatische dierherkenning in de melkstal (bijvoorbeeld door bandje aan poten).
- 2.7.6 Werkwijze tijdens het melken**
- Indien mogelijk worden koeien waarvan de melk/biest gesepareerd wordt, als laatste gemolken. In alle andere gevallen worden na iedere separatie het gebruikte melkstel, de lange melkslag en een eventueel aanwezig melkglas of melkmeter gespoeld met leidingwater of goedgekeurd bronwater (zie 4.4.3)
- 2.7.7 Administratie uit te houden melk en biest**
- Veehouder houdt een registratie bij van de dieren waarvan de melk/biest wordt achtergehouden/niet wordt geleverd en/of verwerkt. De administratie is beschikbaar van het voorgaande en lopende kalenderjaar.

Module 3 Diergezondheid en -welzijn

Een gezonde veestapel is de basis voor een gezond bedrijf en resultaat. Alert zijn op mogelijke verschijnselen van dierziekten en tijdig actie ondernemen is daarbij van groot belang. De Geborgde Rundveedierenarts waarmee u de 1-op-1 relatie heeft, ondersteunt u daarbij. Een goede verzorging van al uw dieren is noodzakelijk.

3.1 Aanpak diergezondheid

3.1.1 Aangifteplichtige en overige dierziekten

- Bij enige verdenking van een aangifteplichtige ziekte zoals Brucellose en Tuberculose wordt onmiddellijk de Geborgde Rundveedierenarts hiervan in kennis gesteld en worden de desbetreffende wettelijke bepalingen nageleefd.
- Van alle runderen die tijdens de dracht verwerpen, in de periode van 100 dagen na inseminatie tot en met 21 dagen voor afkalven, wordt bloed onderzocht op Brucellose (Abortus Bang).
- Het melkveebedrijf is gecertificeerd vrij van Leptospirose hardjo (melkerskoorts).

3.1.2 Dierenarts

De dierenarts van wie de veehouder diensten betreft voor het rundvee, is opgenomen in het register 'Geborgde Rundveedierenarts' van de KNMvD of een aantoonbaar gelijkwaardige regeling. De veehouder heeft een 1-op-1 relatie met een geborgde dierenarts met betrekking tot diensten betreffende het melkvee. Dit wordt schriftelijk vastgelegd in een ondertekende overeenkomst. De overeenkomst voldoet aan het model zoals opgenomen in het 'reglement Geborgde Rundveedierenarts' van de Stichting Geborgde Dierenarts. De dierenarts meldt de overeenkomst met de veehouder aan bij het centrale register.

Diensten zijn o.a.:

- stellen van diagnoses;
- behandelen van het rundvee;
- toepassen/voorschrijven en/of leveren van UDD en UDA-middelen;
- opstellen en jaarlijks evalueren van het bedrijfsgezondheidsplan en bedrijfsbehandelplan;
- uitvoeren van het Periodieke Bedrijfsbezoek (zie 3.1.3).

De veehouder geeft de dierenarts inzage in alle relevante informatie zodat de dierenarts bovenstaande werkzaamheden correct kan uitvoeren.

3.1.3 Periodieke diergezondheidscheck

Er mag alleen melk van gezonde dieren worden geleverd. Om dit aantoonbaar te borgen neemt het bedrijf deel aan KoeMonitor, of een gelijkwaardig alternatief, indien dit door de zuivelonderneming wordt aangeboden.

Op basis van de uitkomst van de KoeMonitor, onderdelen KoeData en KoeAlert, kan een inspanningsverplichting volgen indien wordt geconstateerd dat diergezondheid aandacht behoeft. Mocht die van toepassing zijn voor uw bedrijf dan ontvangt u automatisch daarover nadere informatie waarin wordt toegelicht welke inspanningsverplichting voor uw bedrijf van toepassing is.

Voorwaarden KoeMonitor

KoeMonitor bestaat uit drie onderdelen: KoeKompas, KoeData en KoeAlert

- KoeKompas: het KoeKompas wordt minimaal eenmaal per kalenderjaar tijdig en volledig opgesteld in de daarvoor aangewezen centrale database. Het KoeKompas wordt opgesteld door een Geborgde Rundveedierenarts die tevens is opgenomen in het register 'IKM dierenarts' van Stichting Zuivelplatform/ZuivelNL. Zodra het KoeKompas is afgerond ontvangt Qlip daarvan bericht.
- KoeData: de melkveehouder geeft een machtiging KoeData af zodat de benodigde gegevens bij derde partijen kunnen worden opgehaald. Op basis van de afgegeven machtiging ontvangt de melkveehouder ieder kwartaal een rapportage KoeData.
- KoeAlert: het KoeAlert wordt minimaal eenmaal per kalenderjaar tijdig en volledig opgesteld in de daarvoor aangewezen centrale database. Het KoeAlert wordt uitgevoerd door een Geborgde Rundveedierenarts die tevens is opgenomen in het register 'KoeAlert dierenarts' van ZuivelNL. Zodra het KoeAlert is afgerond ontvangt Qlip daarvan bericht.

3.1.4 Paratuberculose

Het melkveebedrijf neemt deel aan het Programma Paratuberculose melkveehouderij van de Gezondheidsdienst voor Dieren of het Intensief Programma Paratuberculose van de Gezondheidsdienst voor Dieren of een gelijkwaardig programma. De status van het melkveebedrijf is A of B (minimaal status 6 bij het Intensief programma) of gelijkwaardig hieraan.

3.1.5 Salmonellose

De uitslag van het tankmelkonderzoek is voortdurend "gunstig". Dit houdt in dat de uitslag van de laatste 2 tankmelkonderzoeken naar Salmonellose "gunstig" is. Er volgt dan een indeling in niveau 1. Het melkveebedrijf wordt ingedeeld in niveau 2 als de uitslag van de laatste 2 tankmelkonderzoeken "ongunstig" is. Als 4 van de 5 onderzoeken de uitslag "ongunstig" opleveren wordt niveau 3 toegekend. Indien na start van de metingen na 5 uitslagen nog geen niveau 1 of 3 is toegekend volgt indeling in niveau 2.

Voor niveau 3 geldt een inspanningsverplichting voor de melkveehouder:

- Niveau 3: Melkveehouder stelt samen met de Geborgde Rundveedierenarts een plan van aanpak op om in de tankmelk Salmonella gunstig te worden. Het plan van aanpak dient ingevuld en ondertekend te worden door de melkveehouder en zijn Geborgde Rundveedierenarts en te worden afgerond en opgestuurd binnen de gestelde termijn. Deze Geborgde Dierenarts dient in bezit te zijn van het certificaat van de opleiding Salmonella voor dierenartsen. Indien voor de tweede keer achtereenvolgens een plan van aanpak moet worden opgesteld wordt dit plan mede ondertekend door een vertegenwoordiger van de ontvanger van boerderijmelk. Een goedgekeurd plan van aanpak is 12 maanden geldig.

Langdurig ingedeeld in niveau 3: aan bedrijven die langdurig in niveau 3 (langer dan 3 jaar) zijn ingedeeld worden aanvullende eisen gesteld. Indien van toepassing wordt de melkveehouder hierover geïnformeerd door Qlip. De aanvullende eisen hebben onder andere betrekking op het verplicht inschakelen van een Salmonella expert dierenarts voor het opstellen van het plan van aanpak en op de voorwaarde dat het onderzoek van individuele dieren wordt uitgevoerd door een laboratorium welke is opgenomen op de witte lijst van NZO (zie "<http://www.NZO.nl>").

Het melkveebedrijf werkt mee aan de juiste opvolging van het opgestelde plan in samenwerking met de eigen dierenarts en de ontvanger van Boerderijmelk.

3.1.6 BVD

Het melkveebedrijf beschikt minimaal over een van de volgende statussen: Vrij / Onverdacht / In onderzoek / Observatie.

3.1.7 IBR

Het melkveebedrijf beschikt minimaal over een van de volgende statussen: Vrij / IBR EU-vrij / Onverdacht / Vaccinerend / In onderzoek / Observatie.

3.2 Dierenwelzijn

3.2.1 Inrichting huisvesting

De stallen/ruimtes waarin melkvee, droge koeien, jongvee, kalveren en overig rundvee worden gehuisvest verkeren in goede staat ter voorkoming van verwonding van het vee (hekwerk, (rooster)vloeren, wanden, plafond e.d.).

3.2.2 De stallen/ruimtes waarin melkvee, droge koeien, jongvee, kalveren en overig rundvee worden gehuisvest zijn functioneel passend bij het soort vee wat er in wordt gehuisvest.

3.2.3 De melk- en kalfkoeien kunnen vrij en zacht gaan liggen in de stal.

3.2.4 De bezettingsgraad bij de melk- en kalfkoeien is te allen tijde maximaal 100%.

3.2.5 Voor jongvee en kalveren zijn/is voldoende zachte ligplaatsen/ligruimte in de stal aanwezig.

3.2.6 De bezettingsgraad voor jongvee en kalveren is te allen tijde maximaal 100%.

3.2.7 Bij nieuwbouw of uitbreiding voor melkvee worden geen grup- aanbindstallen gebouwd/ingericht.

3.2.8 Lacterende koeien hebben de mogelijkheid om gebruik te maken van een deugdelijke roterende koeborstel.

3.2.9 Hygiëne huisvesting

De stallen/ruimtes waarin melkvee, droge koeien, jongvee, kalveren en overig rundvee worden gehuisvest zijn schoon. Vloeren, roosters en/of mestgoten zijn niet ernstig bevuild. De plaatsen waar het vee ligt zijn schoon en droog.

3.2.10 Schone ruimte voor zieke dieren

Op het bedrijf is een schone (zonodig ontsmette) ruimte aanwezig, waarin zieke runderen apart van de melkgevende koppel gehuisvest kunnen worden. In deze ruimte hebben de runderen een schone en droge ligplaats en toegang tot drinkwater van goede kwaliteit.

3.2.11 De voedings- en verzorgingstoestand van het melkvee (incl. droogstaande koeien) is voldoende. Het vee is schoon en niet verwaarloosd.

3.2.12 De voedings- en verzorgingstoestand van het jongvee, kalveren en overig rundvee is voldoende. Het vee is schoon en niet verwaarloosd.

3.2.13 Het melkvee (inclusief droogstaande koeien) heeft toegang tot drinkwater van goede kwaliteit.

3.2.14 Het jongvee, de kalveren en het overig rundvee, heeft toegang tot drinkwater van goede kwaliteit.

3.2.15 Het rundvee wordt niet blootgesteld aan handelingen die onnodig pijn of letsel veroorzaken dan wel die de gezondheid en/of welzijn van het dier benadeelt.

3.2.16 Kalveren worden verdoofd onthoord en er wordt langwerkende pijnbestrijding toegepast na onthoornen.

3.2.17 Huisvesting overige diersoorten. Bedrijfsmatig gehouden kleine herkauwers, varkens en pluimvee worden gescheiden van het rundvee gehuisvest.

3.2.18 Kalversterfte

Het kalversterfte percentage van het melkveebedrijf ligt onder de actiewaarde van 20%. Na afloop van ieder kwartaal wordt getoetst of het rollend jaargemiddelde onder de actiewaarde ligt. Indien het kalversterftepercentage hoger is dan de actiewaarde wordt de veehouder geïnformeerd over de voor hem geldende inspanningsverplichting.

3.2.19 KalfVolgSysteem

De afvoer van alle mannelijke kalveren tot en met een leeftijd van 35 dagen vindt plaats via een erkende kalverhandelaar. Daarmee wordt aangesloten op het KalfVolgSysteem. Erkende kalverhandelaren zijn vermeld op de witte lijst van NZO, zie www.NZO.nl onder documenten.

Module 4 Voer en drinkwater

Goed voor uw dieren zorgen betekent ook het verstrekken van verantwoorde voeders die in een geborgde keten zijn geproduceerd. Van aankoop tot opslag is transparant welke producten van welke leverancier zijn aangekocht. Het water dat u op uw bedrijf gebruikt voor drinkwater voor het vee, of voor reiniging of spoelen is van goede kwaliteit. Veel bedrijven gebruiken hiervoor bronwater wat opgepompt wordt uit de grond. Ook hierbij is van belang te weten hoe de kwaliteit van het bronwater is. Middels onderzoeksrapporten krijgt u hiervan een goed beeld.

4.1 Aankoop, borging en administratie van voeders

- 4.1.1 Herkomst voer
Het voer voor rundvee dat is geleverd door productie- en/of handelsbedrijven, is afkomstig van een door Qlip erkend kwaliteitssysteem voor diervoederleveranciers. De erkende systemen zijn vermeld op de website www.ketenkwaliteitmelk.nl.
- 4.1.2 Verzekerbaarheid veevoederbedrijven
Voer voor rundvee dat is geleverd door productie- en/of handelsbedrijven, is uitsluitend afgenomen van bedrijven die in het bezit zijn van een adequate Aansprakelijkheidsverzekering voor Bedrijven (AvB). Dit geldt niet voor aan- en verkoop van diervoeders tussen primaire agrarische bedrijven.
- 4.1.3 Administratie van diervoeders
Op het veehouderijbedrijf is een administratie aanwezig van aan- en verkoop van voeders voor rundvee. Deze administratie omvat nota's/bonnen/kwartaaloverzichten van minimaal de laatste drie maanden, aangevuld met administratie van voeders die op het bedrijf aanwezig zijn.
- 4.1.4 Herkomst van diervoeders
Op de aan- en verkoopnota's, kwartaaloverzichten of op naam gestelde afleverbonnen staat minimaal het volgende:
- de datum van de levering;
  - de naam en/of het registratienummer van het product;
  - de hoeveelheid;
  - de naam en het adres van de leverancier;
  - de naam en het adres van ontvanger.
- 4.1.5 Aankoop van primaire bedrijven*
Van alle aangekochte (ruw)voeders wordt tenminste vastgelegd:
- de naam en het adres van de leverancier;
  - de naam van het product/productomschrijving;
  - de datum van de levering;
  - de geleverde hoeveelheid.

* betreft zogenaamde boer-boer levering van onbewerkte producten.

4.2 Opslag van voeders en inkuil- en toevoegmiddelen

- 4.2.1 De voor rundvee bestemde voeders worden schoon en droog opgeslagen. De opslag voor voeders verkeert in goede staat.
- 4.2.2 De silo's voor de opslag van voeders, kunstmest e.d. zijn uniek genummerd/gemerkt.
- 4.2.3 Inkuil- en toevoegmiddelen worden overeenkomstig de toelatingsvoorwaarden in de diervoederwetgeving toegepast. Het veehouderijbedrijf beschikt over een vergunning van de NVWA, als het bedrijf zelf mengvoeders of voermengsels maakt.
- 4.2.4 Ongewenste vermenging bij de opslag en bij het voeren van verschillende typen voeders (bijv. voor verschillende diersoorten) wordt voorkomen.

4.3 Voerkwaliteit

- 4.3.1 Voer dat de melk (reuk, smaak, etc.), de verwerkbaarheid van de melk, of diergezondheid nadelig kan beïnvloeden, wordt niet gevoerd aan melkgevende runderen. Tarwegistconcentraat (TGC) en/of andere producten uit de bio-ethanolindustrie zijn niet aanwezig op het bedrijf. Het voeren van pensbestendige vetten aan melkvee, in pure vorm of in krachtvoer, is verboden.

4.3.2 Bij vermoedelijke of bewezen verontreiniging van voedermiddelen neemt de veehouder maatregelen ter voorkoming dat dit voer door het melkgevende rundvee wordt opgenomen. Dit kan zowel structurele als incidentele situaties betreffen. Voer met ernstige schimmelvorming wordt niet gevoerd aan melkvee.

4.3.3 Voermachines, voergangen (m.n. onder het voer) en voerbakken zijn schoon.

4.4 Waterkwaliteit

4.4.1 Kwaliteit van het drinkwater

Het rundvee heeft vrij toegang tot drinkwater van goede kwaliteit. Water dat de melk of diergezondheid nadelig kan beïnvloeden, wordt niet verstrekt aan melkgevende runderen. Bij vermoedelijke of bewezen verontreiniging van het veedrinkwater (o.a. riooloverstort, stortplaats) neemt de veehouder maatregelen ter voorkoming dat dit water door het rundvee wordt gedronken. Dit kan zowel structurele als incidentele situaties betreffen.

4.4.2 Hygiëne waterbakken

De binnenkant van alle drinkwaterbakken, incl. centrale vlotterbakken/opvangvaten, is schoon.

4.4.3 Kwaliteit van het water voor reiniging en koeling

Er wordt op het bedrijf uitsluitend gebruik gemaakt van leidingwater of goedgekeurd bronwater voor onderstaande onderdelen. Gebruik van oppervlaktewater (waaronder hemelwater) is niet toegestaan. De normen voor bronwater zijn in de onderstaande tabel weergegeven. Deze normen zijn van toepassing voor water dat voor onderstaande toepassingen wordt gebruikt:

- reiniging van de melkinstallatie;
- reiniging van de melkkoeltank;
- uitwendig reinigen/afspoelen van melkinstallatie met kans op inspoeling van water in de installatie;
- uitwendig reinigen van de tank met kans op inspoeling van water in de tank;
- voorkoeling van de melk*;
- naspoelen van de installatie na gebruik van reinigingsmiddelen of desinfectiemiddelen**;
- doorspoelen van de installatie na melkseparatie**;
- wasgelegenheid tanklokaal**.

Parameter	Norm voor Reiniging	Norm voor voorkoeling
IJzer	≤ 0,50 mg/l	≤ 2 mg/l
Mangaan	≤ 0,10 mg/l	≤ 1 mg/l
Nitraat	≤ 50 mg/l	≤ 50 mg/l
Nitriet	≤ 0,10 mg/l	≤ 0,10 mg/l
Hardheid	≤ 25° dH	≤ 25° dH
Zuurgraad	≥ 6 en ≤ 10 pH	≥ 6 en ≤ 10 pH
Chloride	≤ 150 mg/l	≤ 250 mg/l
Kiemgetal bij 22°C	≤ 100 per ml	≤ 100.000 per ml
Colibacteriën	< 1 per 100 ml	< 100 per 100 ml

* Uitgezonderd dubbelwandige koelers of buizenkoelers zoals vermeld op www.ketenkwaliteitmelk.nl

** Water gebruikt voor door- of naspoelen of in wasgelegenheden voldoet aan de norm voor reiniging

4.4.4 Frequentie van bronwateronderzoek

Bronwater wordt ten minste één keer per 12 maanden onderzocht. Het meest actuele rapport is niet ouder dan 12 maanden.

4.4.5 Bewaring van rapporten bronwateronderzoek

Van de laatste 24 maanden zijn de analyserapporten met een voldoende resultaat op het bedrijf aanwezig. De periode tussen 2 opeenvolgende rapporten is niet langer dan 12 maanden.

4.4.6 De monsterneming van het bronwater vindt op onafhankelijke wijze plaats. Bronwater wordt onderzocht in een laboratorium dat is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie volgens ISO 17025. De onderzoeksparameters zijn opgenomen in de verrichtingenlijst behorende bij de genoemde accreditatie.

Module 5 Melkwinning en -koeling

De productie en opslag van melk dient hygiënisch plaats te vinden in ruimtes die daarvoor geschikt zijn. Om de risico's op vervuiling of besmetting zo klein mogelijk te houden, is het van belang dat alle ruimtes voldoende schoon zijn en makkelijk schoon te maken zijn. De installatie voor het melken en koelen voldoet aan gestelde eisen en wordt regelmatig gecontroleerd door speciaal daarvoor opgeleide monteurs.

5.1 Inrichting van de melkstal of melkplaats

- 5.1.1 De vloeren en wanden van de melkstal zijn vlak afgewerkt.
- 5.1.2 Het plafond en/of dak van de melkstal is dicht en vlak afgewerkt.
- 5.1.3 In de melkstal is voldoende ventilatie met frisse lucht mogelijk.
- 5.1.4 De melkstanden zijn voldoende verlicht.
- 5.1.5 Er zijn alleen zaken in de melkstal aanwezig die nodig zijn bij het melken.

Specifieke inrichtingseisen:

AUTOMATISCH MELKSYSTEEM (AMS):

- 5.1.6 De bedieningsruimte van het AMS is te bereiken via een toegangsroute die permanent schoon is.
- 5.1.7 De bedieningszijde van het AMS bevindt zich in een voldoende afgeschermd ruimte.
- 5.1.8 Het plafond van het AMS is dicht en vlak afgewerkt.
- 5.1.9 De wanden van het AMS zijn minimaal tot schofthoogte opgetrokken.
- 5.1.10 Separatiemelk van het AMS wordt niet geloosd via een directe verbinding op de mestput.

GRUP- OF AANBINDSTAL:

- 5.1.11 Benodigheden die gebruikt worden tijdens het melken, worden vóór en na het melken buiten de grup- of aanbindstal schoon bewaard.

WEIDEWAGEN:

- 5.1.12 Tijdens het melken wordt de melk opgevangen in een afsluitbare tank/vat.

5.2 Reiniging van de melkinstallatie

- 5.2.1 De melkinstallatie en het gebruikte materiaal worden direct na iedere melkbeurt gereinigd. Bij automatische melksystemen wordt de installatie minimaal drie keer per 24 uur gereinigd (maximum interval 9 uur).
- 5.2.2 Na gebruik van reinigingsmiddelen of desinfectiemiddelen wordt nagespoeld met leidingwater of goedgekeurd bronwater (zie 4.4.3).
- 5.2.3 Voor uitwendige reiniging van de melkinstallatie wordt geen oppervlaktewater gebruikt (zie 4.4.3).
- 5.2.4 Installaties met een automatische reiniging zijn voorzien van een goed functionerende inspoelbeveiliging.

5.3 Onderhoud van de melkinstallatie

- 5.3.1 De onderhoudsbeurt van de melkinstallatie wordt verricht door een door de Stichting Kwaliteitszorg Onderhoud Melkinstallaties (KOM) gecertificeerde monteur of een monteur die is gecertificeerd volgens een aantoonbaar gelijkwaardige regeling.
- 5.3.2 De onderhoudsbeurt van de melkinstallatie wordt ten minste één keer per 12 maanden uitgevoerd. Het meest actuele rapport is niet ouder dan 12 maanden. Uit het rapport blijkt dat de installatie voldoet aan de minimale eisen (deze eisen zijn vetgedrukt aangegeven op het onderhoudsrapport). Het onderhoudsrapport is voorzien van een KOM-nummer of de vermelding 'onderhoud (getoetst definitief)'.
- 5.3.3 Van elke installatie/melksysteem zijn van de laatste 24 maanden de meet- en adviesrapporten aanwezig waaruit blijkt dat de installatie voldoet aan de minimale eisen. De periode tussen twee opeenvolgende onderhoudsrapporten is niet langer dan 12 maanden.
- 5.3.4 Oppervlakten van de melkinstallatie die in contact kunnen komen met melk, zijn eenvoudig te reinigen.
- 5.3.5 De uitwendige staat van de melkinstallatie (o.a. tepelvoeringen, melkslangen, opvangglazen, etc.) is in orde.
- ### 5.4 Hygiëne rondom het melken
- 5.4.1 Tijdens het melken wordt schone bedrijfskleding gedragen.
- 5.4.2 Tijdens het melken wordt hygiënisch gewerkt. Hiervoor is in de buurt van de melkplaats een wasgelegenheid aanwezig.
- 5.4.3 De uier en de spenen zijn tijdens het melken schoon. De beharing van de uiers van de koeien is kort.
- 5.4.4 De melkstal (m.u.v. grup- aanbindstallen) wordt uitsluitend gebruikt om in te melken. Voor en na het melken is de volledige melkstal, inclusief inrichting en aanwezige apparatuur, e.d., schoon.
- 5.4.5 Overlast van vliegen in de melkstal of melkplaats wordt voorkomen.
- 5.4.6 Tijdens het melken worden de vloer-/melkstanden schoon gehouden. Hiertoe is water aanwezig (geen oppervlaktewater).
- 5.4.7 Het gebruikte materiaal (emmers, melkslangen en -stellen, e.d.) wordt direct na iedere melkbeurt gereinigd en schoon bewaard tot de volgende melkbeurt. Bij grup-aanbindstallen: benodigdheden die nodig zijn bij het melken worden buiten melktijd buiten de grup- aanbindstal schoon en in een schone ruimte bewaard.
- 5.4.8 Het melken vindt niet plaats direct boven een open (mest)put of mestkelder.
- 5.4.9 Voor en na het melken zijn de melkstal of melkplaats en het materiaal voor het melken voldoende afgescheiden van de stal. Vee heeft buiten melktijd geen toegang tot de melkstal (geldt niet voor grup- aanbindstal).
- 5.4.10 Bij automatische melksystemen zijn de bedieningsruimte, de melkbox en het uitwendige melksysteem schoon.

- 5.4.11 Personen met besmettelijke aandoeningen in relatie tot melk (waaronder TBC) komen niet in de melkstal en tanklokaal.
- 5.5 Melk filteren**
- 5.5.1 Vóór iedere melkbeurt wordt een nieuw filter geplaatst. Direct na het beëindigen van het melken wordt het filter verwijderd.
- 5.5.2 Bij automatische melksystemen wordt het filter minimaal 2 keer per 24 uur vervangen.
- 5.5.3 De melk wordt direct na het melken vóór de opslag in de melkkoeltank gefilterd.
- 5.5.4 Indien er gebruik gemaakt wordt van roestvaststalen filters, worden deze meegereinigd.
- 5.6 Melkkwaliteit**
- 5.6.1 De melk wordt voor het melken gecontroleerd op afwijkingen. Afwijkende melk wordt niet geleverd voor verdere verwerking.
- 5.6.2 De melkveehouder informeert de ontvanger en/of verwerker van zijn Boerderijmelk en de bevoegde autoriteit als hij over informatie beschikt dat de veiligheid van de melk gevaar loopt. Tevens vermeldt hij hierbij de genomen maatregelen om risico's voor de eindgebruiker te voorkomen.
- 5.6.3 Als de hiervoor bedoelde informatie betrekking heeft op de aanwezigheid van bacteriegroeiremmende stoffen of een verhoogd cel- en/of kiemgetal in de melk, informeert de veehouder alleen de ontvanger en/of verwerker van zijn Boerderijmelk.
- 5.7 Opslag melk**
- 5.7.1 Melk wordt bewaard in één of meer melkkoeltank(s). De melkkoeltank die gebruikt wordt, staat in zijn geheel in het tanklokaal, zodanig dat de RMO-chauffeur tijdens het laden toezicht kan houden op de tank en de RMO.
- 5.7.2 Melkkoeltanks die hoger zijn dan 1,5 meter beschikken over een veilige en deugdelijke trap voor o.a. monsterafname of inspectie van de binnenzijde van de melkkoeltank. De trap is op een zodanige manier bevestigd (aan de melkkoeltank of vloer) dat er geen risico bestaat op wegglijden van de trap.
- 5.7.3 Afsluitringen en afsluitdoppen van de melkkoeltank zijn in goede staat. De melkkraan is voorzien van een dop.
- 5.7.4 Oppervlakten van de melkkoeltank die in contact kunnen komen met melk, zijn eenvoudig te reinigen.
- Silotank (indien van toepassing)**
- 5.7.5 Alle openingen van de silotank, zoals uitloopkraan, monsternamekraan, beluchting, melkinlaat en mangat bevinden zich in het tanklokaal. De roerwerkmotor is voorzien van een afsluitbare roestvaststalen kap. De roerwerkmotor,-stang en eventuele koppelstukken in leidingen zijn zodanig afgeschermd dat er geen toegang is voor onbevoegden.
- 5.7.6 De melkwacht en bedieningsapparatuur van de koeling van de silotank bevinden zich in het tanklokaal.
- 5.7.7 Er is een elektronische inspoelbeveiliging aanwezig bij de silotank.

5.8 Koeling melk

- 5.8.1 De melk wordt na het melken van de laatste koe binnen 3 uur gekoeld tot maximaal 4°C. Bij een AMS geldt dat de melk uiterlijk binnen 3 uur na aanvang van het vullen van de melkkoeltank is gekoeld tot maximaal 4°C. De melk wordt bewaard tussen 0 en 4°C totdat de melk wordt opgehaald. Indien gemolken wordt met een weidewagen of in bussen, wordt de melk afgesloten bewaard tot deze in de koeltank overgegoten/gepompt wordt. Ook deze melk wordt binnen 3 uur na het melken van de laatste koe tot maximaal 4°C gekoeld.
- 5.8.2 Bewaking temperatuur melkopslag. Alle melkkoeltanks die in gebruik zijn, worden bewaakt door een goed functionerende tankwacht, die ten minste de temperatuur, de werking van het roerwerk en de reiniging bewaakt.
- 5.8.3 Voorkoeling van de melk (indien van toepassing): Voor de voorcoeler wordt uitsluitend leidingwater of goedgekeurd bronwater gebruikt. Voor een aantal typen voorcoelers is een ontheffing afgegeven voor bronwateronderzoek en mag ook niet onderzocht bronwater gebruikt worden of een ander koelmedium. Een actuele lijst van betreffende voorcoelers is te downloaden op www.ketenkwaliteitmelk.nl.

5.9 Inrichting tanklokaal

- 5.9.1 Het tanklokaal is een afdoende gesloten ruimte en wordt uitsluitend gebruikt voor de opslag van melk. Indien een direct aan het tanklokaal grenzende ruimte niet volledig van het tanklokaal is afgescheiden, voldoet ook deze ruimte aan de eisen van het tanklokaal.
- 5.9.2 Het tanklokaal is voorzien van een wasgelegenheid met water van drinkwaterkwaliteit (zie 4.4.3).
- 5.9.3 De eventuele opslag van reinigings- en (speen)desinfectiemiddelen in het tanklokaal is ordelijk. Alleen een werkvoorraad van deze middelen is toegestaan.
- 5.9.4 Dieren worden uit het tanklokaal geweerd.
- 5.9.5 De wanden, de vloer en het plafond van het tanklokaal zijn vlak afgewerkt
- 5.9.6 De afvoerputjes in het tanklokaal die in verbinding staan met een mestput of rioolleiding, beschikken over een stankafsluiter.
- 5.9.7 In het tanklokaal is voldoende ventilatie mogelijk bij gesloten deuren (ten minste één ventilatieopening). Ventilatie met stallucht vindt niet plaats.
- 5.9.8 Het tanklokaal is goed verlicht (ten minste één TL-lamp met voldoende lichtopbrengst of gelijkwaardige verlichting). De bovenkant (het mangat) en de voorkant (melkkraan) van de tank zijn voldoende verlicht.
- 5.9.9 Alle verlichting is voldoende beschermd tegen breuk, dit geldt ook voor lampen boven spoelbakken in andere ruimtes dan het tanklokaal. Een glazen afscherming van de verlichting is niet toegestaan.
- 5.9.10 Indien zuivelbereiding in het tanklokaal plaatsvindt, wordt tevens voldaan aan de controle-eisen van het COKZ.

5.10 Reiniging melkkoeltank en tanklokaal

5.10.1 De melkkoeltank(s) word(en)t direct na iedere leging gereinigd.

5.10.2 Na de reiniging wordt de melkkoeltank voldoende gedraineerd (afvoer van restwater).

5.10.3 Voor de uitwendige reiniging van de melkkoeltank en het tanklokaal wordt geen oppervlaktewater gebruikt (zie 4.4.3).

5.11 Onderhoud en controle koelinstallatie

5.11.1 Het onderhoud van de koelinstallatie wordt verricht door een door Stichting Kwaliteitszorg Onderhoud Melkinstallaties (KOM) gecertificeerde monteur of een monteur die is gecertificeerd volgens een aantoonbaar gelijkwaardige regeling.

5.11.2 De onderhoudsbeurt van iedere op het bedrijf aanwezige en gebruikte melkkoeltank en de bijbehorende (rand)apparatuur wordt ten minste één keer per 12 maanden uitgevoerd. Het actuele rapport is niet ouder dan 12 maanden. Uit het rapport blijkt dat de installatie voldoet aan de minimale eisen. De normen zijn gemerkt aangegeven op het onderhoudsrapport. Het onderhoudsrapport moet voorzien zijn van een KOM-nummer of de vermelding 'onderhoud (getoetst definitief)'.

5.11.3 Van iedere melkkoeltank die gebruikt wordt, zijn van de laatste 24 maanden de meet- en adviesrapporten aanwezig waaruit blijkt dat de installatie voldoet aan de minimale eisen. De periode tussen twee opeenvolgende onderhoudsrapporten is niet langer dan 12 maanden.

5.12 Hygiëne melkkoeltank en tanklokaal

5.12.1 Het tanklokaal is schoon met inbegrip van alle daarin aanwezige materialen/zaken.

5.12.2 Bij alle melkkoeltanks die gebruikt worden, zijn de afsluitring, de binnenzijde van het deksel, de melkkraan/monsternamekraan en de blind- en/of de spoeldop schoon.

5.12.3 Afval wordt opgeslagen in een gesloten emmer. Vuile kleding en/of vuile melkdoeken zijn niet in het tanklokaal aanwezig.

5.12.4 Indien de tank melk bevat, is het mangat/vulgat gesloten, tenzij openen absoluut nodig is (zoals bij bovensluiting van de tank tijdens het melken of bij laden van de melk door de RMO).

5.12.5 Overlast van vliegen in het tanklokaal wordt voorkomen.

5.13 RMO-laadplaats

5.13.1 De RMO-laadplaats is geheel verhard.

5.13.2 De RMO- laadplaats is zodanig van omvang, dat de RMO er tijdens het laden probleemloos in zijn geheel op past. De chauffeur heeft voldoende ruimte om het tanklokaal vanuit zijn cabine te bereiken. Deze route is goed begaanbaar en verhard.

5.13.3 Onder alle weersomstandigheden is de RMO-laadplaats in zijn geheel schoon, inclusief de gehele route voor het uitrollen van de melkslang vanaf de RMO tot aan de aansluitkraan van de melkkoeltank.

Module 6 Verduurzaming melkveehouderij

Voor verduurzaming van de melkveehouderij is veel aandacht. Hiervoor zijn en worden vele initiatieven ontwikkeld. In deze verduurzaming speelt u als veehouder een belangrijke rol. Binnen de Duurzame Zuivelketen zijn doelstellingen geformuleerd in het kader van verduurzaming. Om te werken aan deze doelstellingen is de module Verduurzaming melkveehouderij toegevoegd aan het handboek Borgingssysteem CONO Kaasmakers.

6.1 Mineralenefficiëntie

Achtergrondinfo Wet verantwoorde groei melkveehouderij

Met de wet verantwoorde groei melkveehouderij is een stelsel ingericht ten behoeve van een verantwoorde groei van de melkveehouderij. Om inzicht te krijgen in o.a. de mineralenefficiëntie van het melkveebedrijf is de KringloopWijzer ontwikkeld.

6.1.1 Inzicht mineralenefficiëntie:

Melkveebedrijven maken aantoonbaar dat zij de KringloopWijzer volledig hebben ingevuld en afgerond in de daarvoor door Qlip aangewezen centrale database (zie www.ketenkwaliteitmelk.nl). In het huidige jaar wordt de KringloopWijzer met gegevens die betrekking hebben op het voorgaande jaar ingevuld. De uiterlijke datum van afronding wordt jaarlijks vastgesteld en schriftelijk kenbaar gemaakt aan de melkveehouder.

6.2 Grondstoffen

Achtergrondinfo verantwoorde soja

De teelt van soja is de afgelopen tien jaar sterk gegroeid. Oorzaak zijn de groeiende wereldbevolking en toenemende welvaart. Mensen eten meer, maar vooral ook meer zuivel en vlees. De vraag naar soja voor de productie van levensmiddelen en diervoeder is hierdoor sterk gestegen. Soja is een belangrijke bron van inkomsten voor veel boeren, ook in ontwikkelingslanden. Maar de groeiende vraag naar soja kan leiden tot verlies van waardevolle natuur, conflicten over landrechten en slechte arbeidsomstandigheden. Door verantwoorde soja in te kopen, wordt een bijdrage geleverd aan het verduurzamen van de sojaproductie.

6.2.1 Er wordt uitsluitend voer aangekocht bij bedrijven die gecertificeerd zijn conform de GMP+ scope responsible dairy feed (duurzame soja).

6.3 Weidegang

Achtergrondinfo weidegang

Deze norm wordt bij de beoordeling van Qlip alleen meegenomen indien de ontvanger van Boerderijmelk de borging van weidegang door Qlip laat uitvoeren.

Definitie weidegang: de melkveehouder laat alle daarvoor in aanmerking komende melkgevendende koeien gedurende minimaal 6 uur per dag (of minimaal 720 uur per jaar) gedurende ten minste 120 dagen per jaar in Nederland grazen op een weide met voldoende grasaanbod, zodat de dieren voortdurend hun natuurlijk graasgedrag kunnen uitoefenen.

6.3.1 Bij de controle op weidegang worden de criteria beoordeeld zoals voorgeschreven door Stichting Weidegang, zie www.weidemelk.nl/voorwaarden.html.

6.4 Transparante veehouderij

6.4.1 Stallen die gebouwd worden na 1 januari 2015 zijn voldoende open, zodat het vee vanaf de buitenzijde zichtbaar is. Nadere informatie over deze norm is te vinden op www.nzo.nl, onder het item documenten.

Module 7 Beoordelen en certificeren

Als melkveehouder bent u een belangrijke schakel in het productieproces en verantwoord produceren van melk. De ontvanger van Boerderijmelk vraagt u om aantoonbaar te maken dat uw bedrijfsvoering op een aantal punten geborgd is. Dit kunt u aantoonbaar maken wanneer u beschikt over een erkenning van Qlip op de normen die zijn opgenomen in het handboek Borgingssysteem CONO Kaasmakers. Qlip toetst de voorwaarden zowel tijdens het bedrijfsbezoek of administratief op afstand vanuit kantoor. In de toelichting hieronder is beschreven hoe Qlip deze werkzaamheden uitvoert.

7.1 Bedrijfsbezoeken

Soorten beoordelingen

Er zijn verschillende soorten beoordelingen:

- Erkenningsbeoordeling: wordt uitgevoerd om een erkenning te verkrijgen.
- Toezichtsbeoordeling regulier: wordt uitgevoerd op bedrijven die beschikken over een erkenning.
- Toezichtsbeoordeling extra: dit betreft een extra tussentijdse steekproef op een aantal bedrijven.
- Herbeoordeling: wordt uitgevoerd nadat is vastgesteld dat een melkveebedrijf niet in voldoende mate voldoet aan de gestelde normen.

Aankondiging van beoordelingen

Beoordelingen worden zowel aangekondigd als onaangekondigd uitgevoerd. Bij aangekondigde beoordelingen wordt u ongeveer 5 werkdagen voor de beoordeling gebeld om een afspraak te maken. Na het maken van een afspraak ontvangt u per email een bevestiging van de afspraak en een overzicht van de klaar te leggen documenten.

Bij onaangekondigde beoordelingen is het mogelijk dat u de middag van tevoren gebeld wordt om te melden dat de beoordelaar de daaropvolgende dag een beoordeling zal uitvoeren. Bij deze beoordelingen worden alle normen beoordeeld.

Het is ook mogelijk dat de beoordelaar zonder enige vorm van aankondiging op uw bedrijf verschijnt. In dit geval ligt het accent bij de beoordeling op normen met betrekking tot de inrichting, hygiëne en de administratieve documenten die altijd aanwezig dienen te zijn op het bedrijf (o.a. bedrijfsbehandelplan en administratie diergeneesmiddelen).

Werkwijze tijdens een beoordeling:

Tijdens een beoordeling loopt u samen met de beoordelaar over uw bedrijf. Gedurende deze rondgang wordt u in de gelegenheid gesteld om toe te lichten op welke wijze u invulling geeft aan de diverse normen. Na afloop neemt de beoordelaar samen met u de bevindingen door en ontvangt u de samenvatting van de beoordeling. In deze rapportage wordt vermeld op welke normen uw bedrijf mogelijk kan verbeteren of aan welke norm uw bedrijf niet voldoet. Indien wordt vastgesteld dat uw bedrijf aan een norm niet voldoet, wordt op het rapport vermeld hoe zwaar de tekortkoming weegt. De weging is onder andere afhankelijk van het risico op het gebied van melkkwaliteit (technische parameters, voedselveiligheid, diergezondheid, dierwelzijn en verantwoord diergeneesmiddelengebruik, etc.).

Aan een tekortkoming kan één van onderstaande wegingen worden toegekend:

Verbeterpunt: incidentele afwijking van de norm. Geen risico, wel verbeteren voor volgende bezoek.

Kleine afwijking: minimale afwijking van de norm. Indien situatie blijft bestaan: risico op langere termijn voor kwaliteit en/of voedselveiligheid etc.

Grote afwijking: afwijking van de norm. Potentieel risico op kortere termijn voor kwaliteit en/of voedselveiligheid etc.

Ontoelaatbare afwijking: grove afwijking van de norm. Acuut risico voor kwaliteit en/of voedselveiligheid etc.

Bij afronding van de beoordeling ontvangt u een samenvatting van het beoordelingsrapport. De beoordelaar stuurt een digitale kopie van het beoordelingsrapport direct na afloop van de beoordeling door naar kantoor. U ontvangt het definitieve rapport daarna ook per email of per post.

Medewerking en volledige uitvoering van de beoordeling:

Uw medewerking aan de beoordeling is van groot belang voor de correcte uitvoering en het volledig kunnen beoordelen van alle normen. Beoordelingen die niet volledig kunnen worden uitgevoerd, bijvoorbeeld als gevolg van onvoldoende medewerking van de veehouder voorafgaand aan, of tijdens de beoordeling, leiden tot de conclusie dat niet voldoende is aangetoond dat het bedrijf aan alle normen voldoet. Het niet volledig kunnen uitvoeren van een beoordeling wordt gerapporteerd als een grote afwijking.

7.2 Certificering

Certificering is het traject na de beoordeling waarbij wordt bepaald of uw bedrijf in aanmerking komt voor een erkenning of dat er herstelmaatregelen nodig zijn.

Als uw bedrijf in voldoende mate voldoet aan de normen ontvangt u bericht (brief of email) dat uw erkenning verleend of verlengd wordt.

Qlip status en beoordelingsfrequentie

Op basis van het opgestelde beoordelingsrapport wordt aan uw bedrijf een Qlip-status toegekend. Er zijn drie statussen: groen, oranje, rood.

Qlip-status	Beoordelingsfrequentie	Toelichting	Herstel aantonen
Groen	Gemiddeld iedere 24 maanden	Maximaal 10 kleine afwijkingen	Herstel aantonen
Oranje	Herstelbeoordeling op korte termijn	>10 kleine afwijkingen of één of meerdere grote afwijkingen	Binnen 1 maand
Rood	N.v.t. (intrekking erkenning)	Ontoelaatbare afwijking	Via herintredersbeoordeling

7.3 Afhandeling van afwijkingen en herstelperiode

Ontoelaatbare afwijkingen

Indien de beoordelaar vaststelt dat er sprake is van een ontoelaatbare afwijking op uw bedrijf, volgt direct intrekking van uw erkenning. Dit kan alleen hersteld worden door het opnieuw aanvragen van een erkenning. Bij de nieuwe erkenningsbeoordeling dient de ontoelaatbare afwijking opgeheven te zijn.

Grote afwijkingen

Indien er één (of meer) grote afwijkingen zijn vastgesteld, wordt u schriftelijk geïnformeerd over het herstellen van de afwijking(en). De hersteltermijn bedraagt maximaal 4 weken. Herstel kan aangetoond worden bij de herbeoordeling die binnen deze vier weken uitgevoerd wordt. Indien een grote afwijking niet binnen de hersteltermijn is opgelost volgt intrekking van de erkenning. Indien de afwijking alleen betrekking heeft op administratieve tekortkomingen (ontbreken van documenten) kunt u herstel aantonen door het opsturen van de kopieën van betreffende documenten. Hierover wordt u ook in dat geval schriftelijk geïnformeerd.

Kleine afwijking

Indien bij de beoordeling niet meer dan 10 kleine afwijkingen zijn vastgesteld, wordt niet direct actie van u verlangd, uw erkenning wordt dan verlengd. Zijn er echter meer dan 10 kleine afwijkingen vastgesteld dan wordt u schriftelijk geïnformeerd over het herstellen van deze afwijkingen. De hersteltermijn bedraagt ook hier maximaal 4 weken. Bij de herbeoordeling dient u bij voorkeur alle afwijkingen hersteld te hebben. Om uw erkenning te behouden dient u echter onder de grens van 10 kleine afwijkingen uit te komen.

Verbeterpunten

Niet direct actie nodig, wel verbeteren bij volgende beoordeling.

Herhaalde afwijking

De certificering bij Qlip houdt rekening met herhaalde afwijkingen (recidive). Kleine afwijkingen die bij een volgende beoordeling opnieuw worden vastgesteld, worden afgehandeld als een grote afwijking. Dit houdt in dat de afwijking binnen de daaropvolgende herstelperiode geheel dient te worden opgelost. Grote afwijkingen die bij een volgende beoordeling opnieuw worden vastgesteld, worden afgehandeld als een ontoelaatbare afwijking. Dit houdt in dat de erkenning direct wordt ingetrokken.

7.4 Administratieve toetsingen

Naast de fysieke beoordeling worden er ook diverse normen centraal getoetst bij Qlip. Tijdens de beoordeling hoeft u hiervoor geen informatie aan te leveren. De normen die op kantoor Qlip getoetst worden zijn o.a. de normen voor dierziektestatusen, dierdagdosering, niveau indeling Salmonella tankmelk, kalversterfte en kalfvolgsysteem.

Indien u Qlip of uw ontvanger van Boerderijmelk gemachtigd heeft, hoeft u in veel gevallen hiervoor zelf geen informatie aan te leveren. Qlip haalt, op basis van deze machtiging, de benodigde informatie op bij derden. Zodra wordt vastgesteld dat uw bedrijf aan één van de administratieve normen niet voldoet, wordt u daarover schriftelijk geïnformeerd. Tevens wordt op dat moment aangekondigd binnen welke termijn u weer aan de norm dient te voldoen. Indien u tijdig aantoonbaar weer te voldoen aan de norm behoudt u uw erkenning voor de betreffende normen. Indien na een hersteltermijn niet is aangetoond dat uw bedrijf alsnog aan de norm voldoet, volgt intrekking van uw erkenning waarbij wordt aangegeven op welke norm de intrekking betrekking heeft.

7.5 Nieuwe erkenning na intrekking

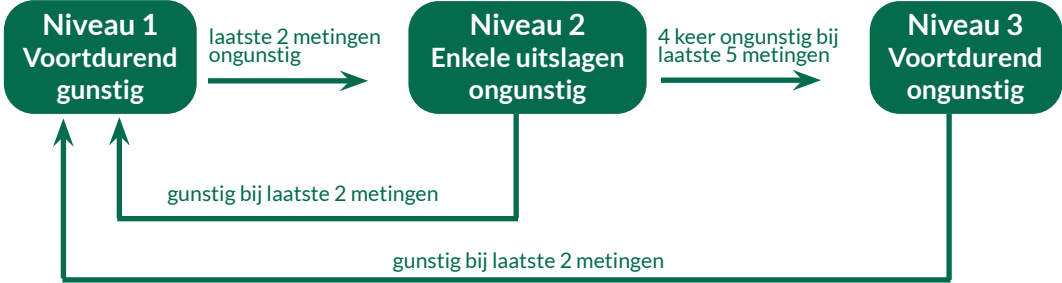
Het besluit tot intrekking wordt gemeld aan uw ontvanger van Boerderijmelk. Informeer bij uw ontvanger van Boerderijmelk welke consequenties er zijn verbonden aan een intrekking. Indien de intrekking is gebaseerd op een administratieve toetsing (zie paragraaf 7.4) dan is in afwijking van het traject bij fysieke beoordelingen, geen herintredersbeoordeling nodig om een nieuwe erkenning te verkrijgen. Een nieuwe erkenning kan worden verleend zodra aantoonbaar is gemaakt dat uw bedrijf alsnog aan de norm voldoet.

Bijlage 1: Niveau-indeling Salmonella tankmelk

Criteria niveaus Salmonella tankmelkonderzoek

Overige informatie

Voor vragen kunt u contact opnemen met:

CONO Kaasmakers
Afdeling Coöperatietezaken & Melkveehouderij
Rijperweg 20
1464 MB Westbeemster

Postbus 1
1462 AG Middenbeemster

Telefoon: 0299-689200

E-mail: cooperatiezaken@cono.nl

Website: www.cono.nl

Intellectueel eigendom

Het intellectueel eigendom van dit document berust bij CONO Kaasmakers. De inhoud van dit document mag alleen met toestemming van CONO Kaasmakers aan derden worden overgedragen.

Aansprakelijkheid

CONO Kaasmakers is zich volledig bewust van haar taken om een zo betrouwbaar mogelijke uitgave te verzorgen. Voor eventueel in deze uitgave voorkomende onjuistheden kan CONO Kaasmakers geen aansprakelijkheid aanvaarden.

CONO Kaasmakers
Rijperweg 20
1464 MB Westbeemster
Postbus 1
1462 ZG Middenbeemster

Telefoon: 0299-689200

E-mail: cooperatiezaken@cono.nl

Internet: www.cono.nl